

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

เห็ดเป็นอาหารประเภทหนึ่งนิยมนำมารับประทานกันโดยทั่วไป มีรสชาติดี มีคุณค่าทางอาหารสูง ประกอบไปด้วยโปรตีน กลีโคเจน แคลเซียม ฟอสฟอรัส เหล็ก และวิตามินต่างๆ สามารถนำมาปรุงเป็นอาหารได้หลายชนิด มีคุณสมบัติทางยาป้องกันและรักษาโรคบางอย่างได้ ผู้ที่รับประทานเห็ดเป็นประจำจะทำให้กรดไขมันในเส้นเลือดไม่สูงหรือต่ำเกินไป จึงเหมาะสมสำหรับผู้ที่เป็นโรคไขมันในเส้นเลือดสูง โรคหัวใจ โรคความดัน และยังมีคุณสมบัติในการต่อต้านมะเร็งบางชนิด (บุญส่ง วงศ์เกรียงไกร, 2543)

ในแต่ละปีทั่วโลกจะมีการผลิตเห็ดประมาณ 4.27 ล้านตัน สำหรับเห็ดฟางผลิตมากเป็นอันดับ 5 ของโลก ประมาณ 270,000 ตัน รองจากเห็ดแชมปิญอง เห็ดสกุลนางรม เห็ดหอม เห็ดฟาง ที่มีการผลิตคิดเป็นร้อยละ 16 ของผลผลิตเห็ดทั่วโลก ประเทศที่ผลิตมากคือ จีน ฟิลิปปินส์ ไต้หวัน ไทยและมาเลเซีย สำหรับการผลิตเห็ดของประเทศไทยในแต่ละปี มีประมาณ 120,000 ตัน คิดเป็นมูลค่ารวมมากกว่า 12,000 ล้านบาท เห็ดที่ผลิตในแต่ละปีจะใช้บริโภคในประเทศประมาณ ร้อยละ 70 เห็ดที่ผลิตส่วนใหญ่คือ เห็ดฟาง สูงถึงร้อยละ 75 หรือกว่า 90,000 ตัน มีมูลค่ากว่า 4,000 ล้านบาท (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2544) เห็ดฟางซึ่งเป็นเห็ดที่ได้รับความนิยมสำหรับบริโภคและผลิตกันมาก จะมีราคาสูงตลอดทั้งปี โดยราคาขายส่งจะอยู่ที่ประมาณ 45 – 50 บาทต่อกิโลกรัม และราคาขายปลีกอาจสูงถึง 80 บาทต่อกิโลกรัม ปัจจุบันการเพาะเห็ดฟางมีการใช้เทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาปรับปรุงการเพาะเห็ดมากขึ้น ทำให้เพาะได้ง่าย กรรมวิธีไม่ยุ่งยาก ใช้เนื้อที่และเวลาน้อยมีการปรับปรุงคุณภาพของหัวเชื้อให้สามารถเพาะได้ทุกฤดูกาล และได้ดอกเห็ดที่มีลักษณะตรงกับความต้องการของตลาด

ลักษณะของเชื้อเห็ดฟางที่ดี ควรผลิตจากปุ๋ยหมักของเปลือกเมล็ดบัวผสมกับขี้ม้าหรือใส่ปูนกับขี้ม้า มีอายุไม่อ่อนหรือแก่เกินไป ลักษณะของเส้นใยเป็นสีขาวนวลเจริญกลุ่มทั่วทั้งก้อนจนสามารถสังเกตได้ ไม่มีราชนิดอื่นขึ้นปะปนหรือไรขึ้น เส้นใยไม่ฟูจัด มีความชื้นพอเหมาะ ไม่แห้งหรือชื้นเกินไป ก้อนเชื้อเห็ดฟางต้องจับตัวกันเป็นก้อน ต้องมีกลิ่นหอมของเห็ดฟาง (กลุ่มบัณฑิตเกษตรก้าวหน้า, 2533)

ปัจจุบันการเพาะเห็ดฟางมีอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย และจังหวัดลำปางเป็นจังหวัดที่มีภูมิประเทศ มีอุณหภูมิที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของเห็ด โดยสังเกตจากปริมาณเห็ดที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่มีจำนวนมากและมีหลากหลายชนิด จากสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม จังหวัดลำปางจึงเป็นแหล่งผลิตดอกเห็ดชนิดต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นเห็ดหอม เห็ดนางฟ้า เห็ดขอนขาว และเห็ดฟางเป็นเห็ดซึ่งมีปริมาณและความนิยมที่จะผลิตมาก โดยจะนำผลผลิตมาแปรรูปมากที่สุด เช่น นำมาทำแหนม บรรจุกระป๋อง เป็นต้น

เกษตรกรในจังหวัดลำปางมีความนิยมในการเพาะเห็ด โดยอำเภอแม่ทะ อำเภอเดียวที่มีชื่อเสียงในด้านการผลิตเชื้อเห็ดฟาง และเป็นแหล่งที่มีการผลิตเชื้อเห็ดมากที่สุดในจังหวัดลำปาง ซึ่งสามารถผลิตเชื้อเห็ดฟางที่มีคุณภาพดี พบว่าในอำเภอแม่ทะมีผู้ดำเนินธุรกิจผลิตเชื้อเห็ดฟางเป็นจำนวน 3 รายด้วยกัน ซึ่งแต่ละแห่งก็มีรูปแบบของการดำเนินธุรกิจ และขนาดของกิจการแตกต่างกันไป ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานของธุรกิจผลิตเชื้อเห็ดฟางของฟาร์มเห็ดในอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินธุรกิจ ผลของการศึกษานี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ และเป็นข้อมูลสำหรับผู้สนใจทำธุรกิจการผลิตเชื้อเห็ดฟาง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาการดำเนินงานของธุรกิจผลิตเชื้อเห็ดฟางของฟาร์มเห็ดในอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทราบถึงการดำเนินงานของธุรกิจผลิตเชื้อเห็ดฟางของฟาร์มเห็ดในอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
2. ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจเพาะเชื้อเห็ด
3. ข้อมูลและความรู้ต่างๆ ที่ได้จากการศึกษานี้ จะเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจดำเนินธุรกิจผลิตเชื้อเห็ดฟาง

นิยามศัพท์

การดำเนินงาน หมายถึง การประกอบกิจการของฟาร์มเพาะเห็ด ด้านการจัดการด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงิน

ธุรกิจผลิตเชื้อเห็ดฟาง หมายถึง ธุรกิจที่ดำเนินการผลิตเชื้อเห็ดฟางและผลิตดอกเห็ดฟางเป็นสินค้า

เชื้อเห็ด หมายถึง เส้นใยเห็ดฟางที่เจริญเติบโตในปุ๋ยหมักที่ผ่านการฆ่าเชื้อโรคอย่างดี แล้วสามารถที่จะนำไปเพาะได้เลย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved